

4. týždeň

Milí siedmáci (Adam, Dávid, Filip, Rišo, Jaro, Filip, Lucka, Viki, Amanda, Maťka, Lukáš, Lukáš, Noro, Ladik, Lucka, Bianka, Vanesa, Viki a Simonka ☺),

minulý týždeň sme úspešne testom na Alfovi ukončili dýchaciu sústavu a tento týždeň sa vrhneme na obehovú sústavu.

Obehová sústava

Krv

Poznámky a testík máte aj na bezkriede. V učebnici strana 78 – 79. Pracovný list si vypracujeme spoločne pri videohovore cez Messenger alebo ZOOM. Ak by niekto v čase, ktorý si dohodneme nemohol, tak si vypracuje strany v PZ 44 – 45 a pošle mi na Messsenger alebo mail kalanchoe2@gmail.com alebo bezkriedy.

Pri učení si môžete pomôcť videom Bol raz jeden život – Krv:

<https://www.youtube.com/watch?v=hUP1CvQpni4>

Určovanie krvných skupín si môžete upevniť online hrou:

<https://educationalgames.nobelprize.org/educational/medicine/bloodtypinggame/gamev2/index.html>

Pozdravujem Vás a prajem pevné zdravie a príjemné učenie. ☺

POZNÁMKY

OBEHOVÁ SÚSTAVA

Funkcie:

1. *prepravná* (prívod kyslíka, živín, hormónov a minerálnych látok do bunky, odvádzanie odpadových látok z bunky, červené krvinky),
2. *obranná* (biele krvinky),
3. *termoregulačná* (udržiavanie stálej teploty tela).

Obehovú sústavu tvorí: srdce

cievy

telové tekutiny – krv a miazga

Krv

- životne dôležitá červená tekutina, ktorá prúdi v krvných cievach, množstvo v tele 5-7 litrov.

Funkcie:

- rozvádza živiny, kyslík, vitamíny a hormóny,
- odvádzajú odpadové látky a oxid uhličitý,
- chráni telo pred vniknutím cudzorodých látok.

Zloženie:

1. červené krvinky
2. biele krvinky
3. krvné doštičky
4. krvná plazma

Červené krvinky (erytrocyty) – pružné, okrúhle, malé bunky bez jadra, vznikajú v kostnej dreni, zanikajú v slezine. Ich životnosť je 3 mesiace a obsahujú červené farbivo **hemoglobín**, ktorý viaže na seba kyslík a aj oxid uhličitý. Dokážu prejsť stenou vlásočnic.

Biele krvinky (leukocyty) - majú jadro, niekoľko druhov, zabezpečujú obranyschopnosť organizmu, vznikajú v kostnej dreni, pri ochorení ich počet stúpa.

Krvné doštičky (trombocyty) – diskovité telieska, zabezpečujú zrážanie, vznikajú v kostnej dreni.

Krvná plazma – číra žltkastá tekutina, tvorí približne 55% obsahu krvi, obsahuje 90% vody, živiny, minerálne látky, bielkoviny.

Krvné skupiny: 0, A, B, AB

0 – univerzálny darca, môže prijať iba 0

AB – univerzálny príjemca, môže prijať A, B, AB, 0

B – môže prijať B a 0

A – môže prijať A a 0

JÁN JANSKÝ – objaviteľ krvných skupín.

Človek môže krv i darovať – **transfúzia krvi** (prevod krvi).

Sedimentácia – usadzovanie jednotlivých zložiek krvi.